

Toetsingsadvies over
het milieu-effectrapport
Mestcompostering C.N.C.
te Milsbeek (gemeente Genneep)

3 december 1991

249-189

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

Toetsingsadvies

Toetsingsadvies over het milieu-effectrapport mestcompostering C.N.C. te
Milsbeek (gemeente Genneep) / [Commissie voor de Milieu-effect
rapportage]. - Utrecht : Commissie voor de Milieu-effectrapportage
ISBN 90-5237-282-9

Trefw.: milieu-effectrapportering ; Milsbeek / mestcompostering ;
Milsbeek

Aan het College van
Gedeputeerde Staten van Limburg
Postbus 5700
6202 MA MAASTRICHT

uw kenmerk
Bu 51705

uw brief
11 juni 1991

ons kenmerk
U1561-91/vE/nm/249-189

onderwerp
toetsing MER CNC

Utrecht,
3 december 1991

Met bovengenoemde brief stelde U de Commissie voor de milieu-effectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid advies uit te brengen over de inhoud van het milieu-effectrapport (MER) betreffende het project Mestcompostering CNC (Coöperatieve Nederlandse Champignonkwekers Vereniging) te Milsbeek.

Naar aanleiding van een concept-toetsingsadvies van de Commissie is, zoals gebruikelijk, van gedachten gewisseld met de initiatiefnemer en vertegenwoordigers van de provincie op 27 augustus 1991. In dit advies kwam onder andere aan de orde op welke punten het MER naar het oordeel van de Commissie onvoldoende informatie bevatte.

Op Uw verzoek heeft de Commissie de aanbieding van het toetsingsadvies uitgesteld. De initiatiefnemer heeft vervolgens een rapport opgesteld, getiteld "Aanvullende informatie en nadere toelichting op het MER en de vergunningaanvraag ingevolge de Afvalstoffenwet van de CNC te Milsbeek", oktober 1991. Bij brief van 24 oktober 1991 heeft U de Commissie dit rapport doen toekomen met het verzoek het advies inzake de toetsing van het MER CNC af te ronden en uit te brengen.

Hierbij bied ik U het (definitieve) toetsingsadvies van de Commissie aan overeenkomstig artikel 41z, eerste en tweede lid van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Wabm).

Voor een juiste interpretatie van het advies van de Commissie is het volgende van belang.

1. De m.e.r.-procedure voor de CNC heeft plaats gevonden onder bijzondere omstandigheden. Het gaat om een vergunning voor een bedrijf dat reeds vanaf 1963 compost produceert en reeds lange tijd (mede ook door wijzigingen in de wetgeving) zonder vergunning in werking is. Op dit moment wordt het bedrijf door U gedoogd.

De te vergunnen voorgenomen activiteit bestaat voornamelijk uit wijzigingen in het bestaande productieproces, die tot doel hebben de emissies van het bedrijf tot een aanvaardbaar niveau terug te brengen.

Onder deze omstandigheden onderkent ook de Commissie het belang van een snelle afhandeling van de vergunningprocedure.

2. Een belangrijk onderdeel van de voorgenomen activiteit in de startnotitie en het MER was in eerste instantie het vervangen van de zogenaamde 'dijkenfase' door een in pandig proces in tunnels, omdat deze fase de grootste emissies veroorzaakte.

Toen bleek dat de emissies van het voorproces hoger zijn dan oorspronkelijk verondersteld¹], besloot de CNC aanpassing van deze procesfase bij de voorgenomen activiteit te betrekken. Dit werd slechts op enkele plaatsen in het MER verwerkt, hetgeen de bruikbaarheid van het rapport niet ten goede kwam. Meer recente gegevens werden opgenomen in de later opgestelde vergunningaanvraag.

Bij de toetsing is de Commissie nagegaan of er op basis van alle voorliggende documenten²] voldoende informatie is voor de besluitvorming. Een toetsingsadvies over (alleen) het MER met een accent op volledigheid en juistheid achtte de Commissie niet zinvol.

3. De vergunningaanvraag geeft aan dat de CNC nu het voornemen heeft als eerste fase het in pandig maken van de 'dijkenfase' te realiseren. De milieugevolgen van deze activiteit zijn in het MER duidelijk beschreven. Met deze aanpassing van het productieproces kan niet aan verschillende te hanteren milieunormen worden voldaan.

Over de volgende fase van de voorgenomen activiteit, de wijze waarop het voorproces het best in pandig kan worden gemaakt, is nog onderzoek gaande. Het MER beschrijft met welke principe-maatregelen de emissies kunnen worden beperkt zonder een definitieve keuze te maken en een expliciete uitwerking te geven. Uit de stukken blijkt voldoende dat het technisch mogelijk is het (voor)proces zo uit te voeren dat aan de normen wordt voldaan.

Deze overwegingen zijn van invloed geweest op het positieve eindoordeel van de Commissie in het toetsingsadvies, alsmede de toezegging van de vertegenwoordigers van de provincie dat een aantal zaken nog in de vergunning geregeld zal worden. In dit verband vraagt de Commissie voor de volgende punten aandacht:

1 Diverse instanties hadden deze verwachting reeds tijdig uitgesproken; zo ook de Commissie bijvoorbeeld in haar advies over de ontheffingsaanvraag van 29 september 1989 en haar advies voor richtlijnen van 19 april 1990.

2 MER, vergunningaanvraag, Contra expertise, rapport "Aanvullende informatie".

Te hanteren milieunormen

In het MER en de bijbehorende stukken wordt gesteld, dat in de vergunning de normen uit het Milieu-Actieplan, danwel normen voor een "bestaand bedrijf" gehanteerd kunnen worden.

Hoewel de CNC inderdaad al sinds 1963 champignoncompost vervaardigt, vraagt de Commissie zich af of een dergelijke standpunt bij een formeel-juridische toetsing staande kan blijven. Wanneer wordt uitgegaan van een "oprichtingsvergunning", is sprake van strengere normen ten aanzien van geur en geluid.

Het MER geeft niet expliciet aan of en wanneer aan dergelijke normen kan worden voldaan.

Fasering en termijnen

Uit het overleg met vertegenwoordigers van de provincie is gebleken dat de vergunning voor de tweede fase van voorgenomen activiteit termijnen zal bevatten, waarbinnen aan de aangegeven normen moet worden voldaan. Aangezien deze termijnen voor de omwonenden van fundamenteel belang zijn, lijkt het de Commissie wenselijk deze termijnen duidelijk te motiveren. Overigens zal het niet eenvoudig zijn te bepalen, wat de kortst mogelijke tijd is, die besteed moet worden aan het resterende onderzoek.

Evaluatie

Tot slot is in het overleg gebleken dat het evaluatieprogramma een belangrijke rol in deze m.e.r.-procedure zal vervullen. Het evaluatieprogramma zal niet alleen dienen aan te geven, wanneer en hoe het evaluatie-onderzoek wordt uitgevoerd, maar vooral ook welke maatregelen kunnen worden genomen, als de milieugevolgen ernstiger zijn dan tevoren verwacht.

Tenslotte wil de Commissie haar waardering uitspreken voor de intensieve ambtelijke begeleiding van deze m.e.r.-procedure en Uw initiatief om een opdracht te verlenen voor het uitvoeren van een contra expertise.

De Commissie hoopt met dit advies een constructieve bijdrage te hebben geleverd in de besluitvorming. Zij zal graag vernemen hoe bovengenoemde aspecten in de ontwerpvergunning worden verwerkt.

ir. J. van Dixhoorn
voorzitter van de werkgroep
m.e.r. Mestcompostering C.N.C.

Toetsingsadvies over
het milieu-effectrapport
Mestcompostering C.N.C.
te Milsbeek (gemeente Genneep)

Advies op grond van artikel 41z, lid 1 en 2 van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne over de inhoud van het milieu-effectrapport Mestcompostering C.N.C. te Milsbeek (gemeente Genneep),

uitgebracht aan het College van Gedeputeerde Staten van Limburg door de Commissie voor de milieu-effectrapportage, namens deze,

de werkgroep m.e.r. C.N.C.

de secretaris

drs. M. van Eck

de voorzitter

ir. J. van Dixhoorn

Utrecht, 3 december 1991

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
1. INLEIDING	1
2. HOOFDLIJNEN VAN HET TOETSINGSADVIES	3
3. VORM EN PRESENTATIE VAN HET MER	4
4. PROBLEEMSTELLING EN DOEL	5
5. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN	5
5.1 Voorgenomen activiteit	5
5.2 Alternatieven en varianten	5
6. TE NEMEN EN GENOMEN BESLUITEN	7
7. BESTAANDE MILIEUTOESTAND EN MILIEUGEVOLGEN	8
7.1 Lucht	8
7.2 Bodem en grondwater	9
7.3 Geluid	9
7.4 Biotische en landschappelijke aspecten	10
7.5 Overige milieu-effecten	11
8. VERGELIJKING VAN DE ALTERNATIEVEN	11
9. OVERZICHT VAN LEEMTEN IN KENNIS EN INFORMATIE EVALUATIE ACHTERAF	12
10. SAMENVATTING VAN HET MER	12

Bijlagen

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 11 juni 1991, waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen.
2. Openbare bekendmaking in Staatscourant nr. 123 d.d. 28 juni 1991.
3. Projectgegevens.
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen.
5. Oorspronkelijk oordeel over het MER en verzoek om nadere informatie.
6. Brief van het bevoegd gezag d.d. 17 september 1991, met het verzoek om uitstel van het toetsingsadvies.
7. Brief van het bevoegd gezag d.d. 24 oktober 1991 bij de toezending van de aanvullingen op het MER CNC-Milsbeek.
8. Afschrift van de brief van het bevoegd gezag aan Coöp. Nederlandse Champignonkwekersvereniging b.v. waarin zij aan de Commissie m.e.r. hebben verzocht de aanvullende informatie als een nadere toelichting op het MER te beschouwen.

1. INLEIDING

De Coöperatieve Nederlandse Champignonkwekersvereniging (CNC) heeft in Milsbeek (gemeente Gennep) een composteringsinrichting in werking ter verkrijging van substraat voor de champignonteelt.

Het bedrijf is in werking zonder geldige milieuvergunning, omdat de in 1972 verleende Hinderwetvergunning in 1977 door de Kroon werd vernietigd. Een verzoek tot ontheffing van de plicht tot uitvoering van milieu-effectrapportage (m.e.r.) ten behoeve van een nieuwe vergunningaanvraag werd afgewezen.

Vervolgens is een m.e.r.-procedure gestart en hebben Gedeputeerde Staten op 8 mei 1990, mede op basis van een "Advies voor richtlijnen" van de Commissie voor de m.e.r. richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport (MER) vastgesteld.

Op 8 april 1991 is een vergunningaanvraag ingediend op grond van de Afvalstoffenwet (Aw) bij Gedeputeerde Staten van Limburg, die overeenkomstig de regels van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Wabm), vergezeld ging van het MER.

Deze aanvraag had naast legalisering van de bestaande activiteit betrekking op voorgenomen veranderingen in de produktiewijze en -omvang.

In mei 1991 heeft Gedeputeerde Staten het ingediende MER aanvaard en per brief van 11 juni 1991 (bijlage 1) de Commissie voor de m.e.r. in de gelegenheid gesteld advies uit te brengen over de inhoud ervan, conform artikel 41z van de Wabm.

In de periode van 1 juli tot 12 augustus 1991 lag het MER ter visie.

De openbare bekendmaking is opgenomen in bijlage 2.

Bijlage 3 bevat een overzicht van de belangrijkste projectgegevens.

Het voorliggende advies is opgesteld door een werkgroep uit de Commissie (verder 'de Commissie' genoemd).

Conform artikel 41z, tweede lid van de Wabm zijn in het advies alle via het bevoegd gezag ontvangen opmerkingen, alsook het verslag van de hoorzitting van 16 juli 1991, in beschouwing genomen. Voor een overzicht van deze reacties wordt verwezen naar bijlage 4. Voor zover deze reacties betrekking hebben op de milieu-aspecten, werden zij door de Commissie in dit advies verwerkt.

In het kader van de aanvaardbaarheidsbeoordeling heeft het bevoegd gezag opdracht gegeven voor het uitvoeren van een contra expertise (Contra expertise MER CNC, TNO, juni 1991). In dit onderzoek is aandacht besteed aan de emissiecijfers voor geur en ammoniak en emissiebeperkende maatregelen. De Commissie heeft met belangstelling van de resultaten van dit onderzoek kennis genomen.

Naar aanleiding van een concept-toetsingsadvies van de Commissie is op 27 augustus 1991 van gedachten gewisseld met initiatiefnemer en

bevoegd gezag inzake het oordeel van de Commissie over het MER en de verdere stappen (zie bijlage 5).

Op verzoek van het bevoegde gezag (bij brief van 17 september, zie bijlage 6) heeft de Commissie de aanbieding van het toetsingsadvies uitgesteld.

De initiatiefnemer heeft vervolgens een rapport opgesteld, getiteld "Aanvullende informatie en nadere toelichting op het MER en de vergunningaanvraag ingevolge de Afvalstoffenwet van de CNC te Milsbeek", oktober 1991. Bij brief van 24 oktober 1991 (zie bijlage 7) heeft de provincie de Commissie dit rapport doen toekomen met het verzoek het advies inzake de toetsing van het MER CNC af te ronden en uit te brengen. Aangezien het rapport door de provincie wordt beschouwd als een nadere toelichting op het MER (zie bijlage 8), is er geen inspraak over georganiseerd. De Commissie heeft dus geen opmerkingen van insprekers over dit stuk bij de toetsing kunnen betrekken. Wel is door de verlenging van de adviestermijn ruimte ontstaan om later binnengekomen inspraakreacties op het MER en de vergunningaanvraag bij de toetsing te betrekken.

Op basis van de Wabm dient de Commissie het MER te toetsen aan:

- de regels voor de inhoud van een MER, zoals gesteld in artikel 41j en 41k van de Wabm,
 - de door Gedeputeerde Staten vastgestelde richtlijnen,
- en dient zij tevens eventuele onjuistheden in het MER te signaleren (Wabm, artikel 41w, tweede lid).

Gegeven de omstandigheden, waaronder het MER CNC is opgesteld heeft het accent van de toetsing van de Commissie gelegen op de vraag of er op basis van de **diverse voorliggende documenten** (MER, Vergunningaanvraag, Contra expertise, Aanvullende informatie en nadere toelichting) in dit stadium sprake is van **voldoende informatie voor de besluitvorming**.

Hoofdstuk 2 geeft de hoofdlijnen van de toetsing van het MER inclusief aanvullende informatie aan. Dit hoofdstuk kan worden beschouwd als de samenvatting van het advies van de Commissie. In de daaropvolgende hoofdstukken worden de opmerkingen van de Commissie per onderwerp meer in detail behandeld.

2.

HOOFDLIJNEN VAN HET TOETSINGSADVIES

Het MER is onder tijdsdruk opgesteld in een periode waarin nog onderzoek gaande was naar een optimale invulling van de voorgenomen activiteit. Deze voor de opstellers van het MER moeilijke omstandigheden hebben tot onduidelijkheden in het MER geleid.

Naar aanleiding van overleg tussen de Commissie, initiatiefnemer en bevoegd gezag is door de initiatiefnemer het rapport "Aanvullende informatie en nadere toelichting op het MER en de vergunningaanvraag ingevolge de Afvalstoffenwet van de CNC te Millsbeek" ingediend.

Het toetsingsadvies heeft naast het MER en de vergunningaanvraag ook dit rapport in beschouwing genomen en zich geconcentreerd op de vraag of er voldoende informatie is voor de besluitvorming.

Tevens zijn aandachtspunten voor de vergunningverlening geformuleerd.

Het MER en bijbehorende stukken bevatten de verslaglegging van een omvangrijk onderzoek dat in de afgelopen periode is uitgevoerd naar mogelijkheden om de overlast van de activiteiten van de CNC te beperken. Veel aandacht is besteed aan het zo goed mogelijk in beeld brengen van de huidige milieusituatie en de milieugevolgen. De door de Commissie geconstateerde tekortkomingen hangen sterk samen met de tijdsdruk en de omstandigheid dat verschillende onderzoeken nog niet zijn afgerond. Het geleverde materiaal geeft een zo goed mogelijk beeld van de gegevens die op dit moment beschikbaar zijn.

De belangrijkste opmerkingen van de Commissie worden hier samengevat:

- De stukken bevatten in feite weinig reële alternatieven voor de voorgenomen activiteit, waarmee aan de vigerende milieucriteria kan worden voldaan. De voorgenomen activiteit biedt slechts perspectief vanaf 1994, wanneer het voorproces in pandig is gemaakt.
- De effectiviteit van de te nemen maatregelen in dit proces is moeilijk te beoordelen, omdat een volledige beschrijving ontbreekt (bijvoorbeeld "optimalisatie van het luchtsysteem"). De optredende milieu-effecten van de totale voorgenomen activiteit inclusief hergebruik van ammoniumsulfaat zijn nog niet proefondervindelijk vastgesteld. Uit de stukken komt echter voldoende naar voren dat het technisch mogelijk is het (voor)proces zo uit te voeren dat aan de normen wordt voldaan.
- Gegeven nog bestaande onzekerheden zal de evaluatie een belangrijk onderdeel van de vergunning vormen.
- De keuze of bij de vergunningverlening moet worden uitgegaan van normen voor een bestaand of voor een nieuw bedrijf is met name relevant voor de aspecten lucht en geluid. Hier liggen problemen ten aanzien van de voorgenomen activiteit, zowel voor als na 1994, die waarschijnlijk tot het treffen van uitgebreidere maatregelen zullen leiden.

Aangezien bevoegd gezag heeft aangegeven aanwezige leemten in kennis via de vergunningvoorschriften te willen opvangen, meent de Commissie dat voorliggende informatie in dit stadium in deze m.e.r.-procedure toereikend is voor bevoegd gezag om een besluit te kunnen nemen.

3. VORM EN PRESENTATIE VAN HET MER

Door de onsystematische behandeling van bepaalde onderwerpen en inconsistenties in de tekst leidt het lezen van het MER niet tot het verkrijgen van een snel en helder inzicht in de milieugevolgen van de voorgenomen activiteit en de alternatieven. Voor een compleet en actueel overzicht moeten bovendien meerdere andere documenten geraadpleegd worden. Tijdsdruk en zich wijzigende inzichten zijn hieraan debet geweest.

De presentatie van de teksten, schema's, kaarten en bijlagen van het MER is echter goed verzorgd.

De vergunningaanvraag en het rapport "Aanvullende informatie" zijn voldoende duidelijk.

4. PROBLEEMSTELLING EN DOEL

Artikel 41j, lid 1, onder a van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd."*

Het doel van de voorgenomen activiteit is duidelijk aangegeven.

5. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

Artikel 4 Ij, lid 1, onder b van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: "een beschrijving van de voorgenomen activiteit en van de wijze waarop zij zal worden uitgevoerd, alsmede van de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen".

5.1 Voorgenomen activiteit

De in de richtlijnen gevraagde gegevens met betrekking tot de voorgenomen activiteit (te verwerken stoffen, verkeer, opslag, productieproces, waterhuishouding, eindprodukten en afvalstoffen) zijn compleet en overzichtelijk behandeld.

Ruime aandacht is besteed aan het vervangen van de dijkenfase door een tunnelbedrijf en aan de maatregelen die genomen dienen te worden om de geur- en ammoniakemissie in te perken. Onderzoek naar het in pandig maken van de voorfase is nog niet afgerond. Het MER beschrijft met welke principe-maatregelen de emissies kunnen worden beperkt zonder een definitieve keuze te maken en een expliciete uitwerking te geven.

De Commissie constateert dat hergebruik van ammoniumsulfaat (of -fosfaat) niet uitgetest is, terwijl dit een belangrijk element van de te nemen milieumaatregelen vormt. De gevolgen van het hergebruik voor bijvoorbeeld de opbrengst van de compost of de geuremissie kunnen anders zijn, dan nu wordt verwacht.

De "Aanvullende informatie" biedt weinig nieuwe inzichten over de interne milieuzorg, die naar het oordeel van de Commissie in het MER te summier is behandeld op het gebied van invoeringstermijn, monitoring en te gebruiken apparatuur. De Voorlopige Inspectie Richtlijn Mestverwerkingsinstallaties (juni 1991) vermeldt, dat deze bedrijfstak in 1994 een integraal bedrijfsintern milieuzorgsysteem (B.I.M.) zou moeten hebben geïmplementeerd conform de kamernotitie uit 1989.

Dit is naar het oordeel van de Commissie bij de vergunning een punt van aandacht.

5.2 Alternatieven en varianten

Algemeen

In het MER zijn de volgende alternatieven onderzocht:

- nulalternatief (NA),
- grondstofalternatief (GA),
- procesalternatieven (PA),
- luchtbehandelingssystemen,
- meest milieuvriendelijke alternatief (MMA).

De opzet van dit hoofdstuk in het MER is helder, mogelijke alternatieven worden systematisch naast elkaar gezet en behandeld. Door de aanpassingen zijn echter de procesalternatieven deel uit gaan maken van de voorgenomen activiteit, waardoor twee alternatieven wegvallen.

Aangezien grondstofalternatieven, waarvan overigens nog niet duidelijk is of ze uitvoerbaar zijn, onderdeel uitmaken van het meest milieuvriendelijke alternatief, resteren uiteindelijk nauwelijks reële alternatieven, waartussen keuzen mogelijk zijn.

Nulalternatief, locatie-alternatieven

In het kader van het nulalternatief wordt ingegaan op decentrale vervaardiging van compost. Het MER benadrukt naar de mening van de Commissie onterecht dat opschaling tot betere beheersing leidt. De Commissie is van mening dat in kleinere units het probleem van de luchtzuivering beter hanteerbaar kan zijn, terwijl deze units dichter bij de gebruiker (verkeer), in een minder belast gebied dan Milsbeek en minder dicht bij een bebouwde kom zouden kunnen liggen.

Grondstofalternatieven

De Commissie heeft waardering voor het opnemen van grondstofalternatieven in het MER, terwijl hierom in de richtlijnen bij de alternatieven niet expliciet was gevraagd.

Dergelijke alternatieven (met name het gebruik van varkensdrijfmest) moeten in verschillende opzichten positief worden beschouwd vanuit milieu-overwegingen. In de eerste plaats wordt een bijdrage geleverd in de aanpak van het mestoverschot en kan import van (paarden)mest achterwege blijven, de belasting van het milieu door zware metalen neemt af en de onttrekking van grondwater wordt sterk verminderd.

Hoewel de Commissie ook de keerzijden van deze alternatieven ziet, acht zij het wenselijk dat onderzoek in deze richting wordt opgestart, danwel gecontinueerd. In de "Aanvullende informatie" is dit onderzoek niet in de planning opgenomen.

Procesalternatieven

In het MER worden twee procesalternatieven gegeven voor een gewijzigde aanpak van de voorfase: het Indoor Verse Compost proces (IVC-proces) en het in pandig uitvoeren van het huidige voorproces.

Naar oordeel van de Commissie staat nog niet duidelijk vast welke technische maatregelen (biofiltratie, schoorsteen) nodig, danwel toereikend zullen zijn om de immissie van geurstoffen tot een aanvaardbaar niveau terug te brengen. Dit geldt, zij het in mindere mate, ook voor de depositie van ammoniak, zie paragraaf 8.1 van dit advies.

De Commissie ondersteunt overigens de in de "Aanvulling" expliciet gemaakte voorkeur van de CNC voor het IVC-proces, omdat door luchtcirculatie de hoeveelheid te reinigen lucht beheersbaar blijft.

6. TE NEMEN EN GENOMEN BESLUITEN

Artikel 4 Ij, lid 1, onder c van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: "een aanduiding van de besluiten bij de voorbereiding waarvan het milieu-effectrapport wordt gemaakt, en een overzicht van de eerder genomen besluiten van overheidsorganen, die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven."

Besluiten

Dit onderdeel is in het MER duidelijk en voldoende behandeld.

Randvoorwaarden en toetsingscriteria

In hoofdstuk 4 van de "Aanvullende informatie" is een belangrijk deel van de opmerkingen van de Commissie over de beoordelingscriteria ondervangen, omdat nu een overzichtelijk beeld wordt gegeven van de relevante criteria.

De motivering dat bij de vergunningverlening uitgegaan mag worden van een "bestaand bedrijf, danwel van de criteria uit het Milieu-Actieplan (MAP), zoals geformuleerd in "Aanvullende informatie" p. 15, is naar het oordeel van de Commissie niet overtuigend¹.

Het in de richtlijnen gemaakte onderscheid tussen een juridische en een feitelijke nulsituatie heeft namelijk betrekking op de vraag welke referentie moet worden gekozen bij de beschrijving van de bestaande milieusituatie, zoals ook duidelijk staat vermeld op p. 24 van de richtlijnen.

Op p. 23 van de richtlijnen wordt gevraagd aan te geven welke toetsingscriteria van betekenis zijn, zoals "algemeen geaccepteerde milieunormen, streefwaarden, richtlijnen en uitgangspunten van het milieubeleid". Bovendien wordt op p. 22 gevraagd naar wetgeving en beleidsdocumenten die randvoorwaarden stellen aan of beperkingen opleggen aan het te nemen besluit. De criteria uit het MAP zijn naar het oordeel van de Commissie in de m.e.r.-procedure slechts relevant, voor zover deze niet door andere regelingen worden gedekt (bijvoorbeeld toxische grenswaarden bij ammoniak-immiszie).

Het (definitieve) standpunt van bevoegd gezag in deze zal uit de eventuele vergunningverlening blijken.

1 De Commissie wijst op diverse inspraakreacties, waarin het standpunt naar voren wordt gebracht dat er sprake is van een "oprichtingsvergunning".

7. BESTAANDE MILIEUTOESTAND EN MILIEUGEVOLGEN

Artikel 41j, lid 1, onder d van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: "een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien de activiteit noch de alternatieven worden ondernomen."

Artikel 41j, lid 1, onder e van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: "een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven."

7.1 Lucht

De herkomst van de **geuremissiecijfers**, die in het MER worden gepresenteerd, is moeilijk te achterhalen. Hoewel in de "Aanvullende informatie" (5.2) nadere gegevens worden verstrekt, blijft door het ontbreken van bronvermeldingen onduidelijk, in hoeverre de gebruikte cijfers op metingen danwel op verwachtingen of interpretaties zijn gebaseerd. Met name ten aanzien van de vraag in hoeverre de emissies tijdens het omzetten belangrijk zijn (zie ook de TNO Contra expertise), wordt geen heldere informatie verstrekt. Uit het in 1979 door het IMAG uitgevoerde onderzoek wordt ondermeer geconcludeerd, dat de emissies tijdens het omzetten verwaarloosbaar zijn (p. 23 "Aanvullende informatie"), terwijl daarover in het IMAG-Rapport nr. 30²⁾ met geen woord gerept wordt. Het blijft daardoor oncontroleerbaar, of deze emissies terecht zijn verwaarloosd.

Daarom betreurt de Commissie het, dat geen poging is ondernomen om tot een integrale inschatting van de geuremissie te komen, temeer daar in de richtlijnen expliciet is gevraagd de geuremissie "ook tijdens het omwerken" te vermelden. Bovendien zou met zo'n onderzoek tegemoet zijn gekomen aan de richtlijn, die gebruik van geurmetingen volgens de Nederlandse Voornorm voorschrijft.

In de "Aanvullende informatie" wordt in hoofdstuk 4 aangegeven, dat de geschatte **ammoniak-depositie** ter plaatse van de gevoelige gebieden Oeffelter Meent en Reichswalt na voltooiing van fase III 16 tot 78 mol per ha zal bedragen, afhankelijk van de te kiezen variant voor de voorfase. Dat betekent, dat de grenswaarde volgens de AV'91 (15 respectievelijk 30 mol per ha voor nieuwe respectievelijk bestaande situaties), ook nog een redelijke kans maakt te worden overschreden. Dit ondanks het in paragraaf 3.2 van de "Aanvullende informatie" vermelde gegeven, dat aan deze eis zal worden voldaan als de afstand minimaal 500 m is en de emissie op voldoende hoogte plaats vindt.

2 A.Ph. van Harreveld, Rapportage geurverspreidingsonderzoek bij het compostbedrijf van de Coöperatieve Nederlandse Champignonkwekersvereniging B.A. te Otterum, IMAG rapport 30, februari 1981.

De vaststelling van deze voldoende emissiehoogte is een punt, dat naar de mening van de Commissie bij de vergunningverlening speciale aandacht verdient. Verder wijst de Commissie er op dat gedurende eerdere fasen van de voorgenomen activiteit bij lange na niet wordt voldaan aan de genoemde depositiegrenswaarden.

Ten aanzien van de **effectvoorspelling** in paragraaf 6.4.1 van het MER kan gesteld worden, dat een te optimistische voorstelling van zaken gegeven wordt. Hier worden namelijk de immissie- en depositiewaarden veroorzaakt door de CNC alleen, vergeleken met effectgrenswaarden. Deze effectgrenswaarden zijn gebaseerd op immissie- en depositiewaarden, ongeacht de herkomst. De kans op effecten als gevolg van de totale immissie en depositie zal dus groter zijn dan vermeld in het MER.

7.2 Bodem en grondwater

Uit de resultaten van het bodemonderzoek blijkt dat bodem en grondwater verontreinigd zijn.

Hoewel het MER en de "Aanvulling" aangeven dat door de verhardingssituatie verdere verontreiniging tot een minimum wordt beperkt, adviseert de Commissie ook in de toekomst aan bodem- en grondwateronderzoek aandacht te besteden. Wanneer de bestaande verontreinigingen niet worden gesaneerd³], zal immers verspreiding en verdere uitspoeling van zware metalen onder invloed van de hoge pH-waarde optreden.

Wat het grondwater betreft is de Commissie van mening dat de conclusie dat "van verdroging geen sprake" is, te snel en te weinig onderbouwd wordt getrokken. (Ook wanneer daaraan wordt toegevoegd "door de CNC", hetgeen waarschijnlijk wordt bedoeld.)

7.3 Geluid

De modelvorming van de in het akoestisch rapport te onderscheiden fasen kent een kwalitatief goede diepgang. De gehanteerde bronsterkten en bedrijfsduurgegevens geven geen reden voor het plaatsen van kanttekeningen.

Wel was, gegeven de complexe akoestische modelvorming, verificatie door metingen op één of enkele referentieposities in de huidige situatie wenselijk geweest. Met name verificatie van het piekniveau kan relatief eenvoudig worden uitgevoerd.

3 Gegeven het feit dat B-waarden zijn geconstateerd, zal ten minste nader onderzoek worden uitgevoerd.

Uit het MER is af te leiden, dat in 1994 een wezenlijke verbetering in vergelijking met de bestaande akoestische situatie zal zijn bereikt als gevolg van het inpandig brengen van alle proces-onderdelen. De naar verwachting maximaal verdedigbare grenswaarde van 55 dB(A)-etmaalwaarde ter hoogte van nabijgelegen woningen aan de Rijksstraatweg en de Driekoningenstraat blijkt op basis van de verstrekte onderzoeksresultaten alleen te benaderen, indien alle procesonderdelen binnen zijn geplaatst. De geluidproblematiek zal zich dan toe spitsen op de te verwachten vrachtverkeersbewegingen.

In het kader van de vergunningverlening zullen de volgende specifieke problemen nader beschouwd dienen te worden:

1. Bij het bepalen van de te hanteren grenswaarde zijn de ministeriële richtlijnen uit de Circulaire industrielawaai van belang. Een grenswaarde van 55 dB(A) is verdedigbaar voor bestaande bedrijven na een afwegingsproces tussen grenswaarden en kosten van maatregelen.

Indien de CNC wordt beschouwd als nieuwe inrichting in de zin van de wet, zullen eveneens de consequenties van een voorkeursgrenswaarde van 50 dB(A) moeten worden aangegeven. Aangezien hierop in het MER niet wordt ingegaan, zou de vergunning deze gegevens dienen aan te vullen.

2. De geluiddoelstelling wat betreft etmaalwaarde en piekniveaus ter hoogte van de meest nabij gelegen woningen kan alleen gerealiseerd worden met behulp van schermen nabij woningen, dan wel door gevelmaatregelen. De haalbaarheid van afschermingen wordt in het MER in twijfel getrokken. Gevelmaatregelen worden voorgesteld. Het voorschrijven van gevelmaatregelen in een milieuvergunning van een bedrijf, waar het woningen van derden betreft, blijkt in beroep vaak niet handhaafbaar.

Tegen gevelmaatregelen spreekt ook het gegeven dat passerend vrachtverkeer (van en naar CNC) op de openbare weg (Driekoningenstraat) naar verwachting in alle etmaalperioden tot geluidhinder zal kunnen leiden (piekniveaus). In dat geval is het niet alleen het binnenniveau van woningen dat bescherming behoeft, maar zeker tevens de woonomgeving (tuinen).

7.4 Biotische en landschappelijke aspecten

Over de beschrijving van de biotische en landschappelijke aspecten heeft de Commissie slechts een enkele opmerking.

- Geen aandacht is besteed aan de stikstofbelasting van de beken in de omgeving door uitspoeling van depositie. De Kroonbeek heeft in het Provinciale Waterhuishoudingsplan een specifieke ecologische functie gekregen.

7.5 Overige milieu-effecten

In tegenstelling tot wat in inspraakreacties wordt aangegeven⁴, zijn naar oordeel van een door de Commissie geraadpleegde deskundige de te verwachten concentraties van zwavelverbindingen in de buitenlucht geen bedreiging voor de gezondheid van de omwonenden. Voor zover er sprake zou zijn van gezondheidsrisico's, betreft dit eerder de aanwezigheid van ziektekiemen, allergenen en of bacteriële endotoxinen in de mest en de verspreiding daarvan. Hierover kunnen bij gebrek aan onderzoeksgegevens geen betrouwbare uitspraken worden gedaan.

8. VERGELIJKING VAN DE ALTERNATIEVEN

Artikel 41j, lid 1, onder f van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: *"een vergelijking van de ingevolge onderdeel d beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit, alsmede met de beschreven gevolgen voor het milieu van elk der in beschouwing genomen alternatieven."*

De Commissie is van oordeel dat de vergelijking van de alternatieven in het MER relatief duidelijk en overzichtelijk is aangegeven.

Aangezien er echter uiteindelijk minder (reële) alternatieven zijn dan het MER aangeeft (zie paragraaf 5.2 van dit advies), is de gebruikswaarde van de vergelijking beperkt.

4 Zie bijlage 4, nummer 2.

